

Helpt grote gemeenten ontmoedigt gebruik huishoudelijke hulp

Moreel appèl op mensen met hogere inkomens werkt echter vaak niet.

In verband met schaarste van zowel middelen als personeel, ontmoedigt de helft van de grote steden inwoners met hogere inkomens om een beroep te doen op de huishoudelijke hulp via de Wmo, zo blijkt uit onderzoek van Binnenlands Bestuur. Het moreel appèl dat ze daarbij doen, werkt vaak echter niet.

Schaarste

Sinds de invoering van het lage abonnementstarief - van maximaal 19 euro per maand - in 2019 mogen gemeenten niet meer letten op het inkomen van inwoners die een beroep doen op de Wmo. Vooral het aantal aanvragen voor huishoudelijke hulp steeg hierdoor spectaculair, met veel extra kosten voor gemeenten. Inmiddels is er een probleem bijgekomen: een groot gebrek aan huishoudelijke hulpen, zo blijkt uit een onderzoek van Binnenlands Bestuur onder de G40.

Ontmoedigingsbeleid

De helft van de grote gemeenten voert een ontmoedigingsbeleid, zo blijkt uit dit onderzoek, waarbij zij steeds vaker een moreel appèl doen op inwoners met hogere inkomens om af te zien van de aanvraag. Ze leggen bijvoorbeeld uit dat kwetsbare inwoners zonder veel geld anders nóg langer moeten wachten.

'Financiële zelfredzaamheid'

De standaardvraag van menig Wmo-consulent luidt: hoe regelde u het huishouden tot nu toe? Het antwoord "Ik had een particuliere hulp" is het startsein voor een moreel appèl. En hoewel dat eigenlijk niet mag, valt daarbij steeds vaker het woord 'financiële zelfredzaamheid'.

Recht

Soms werkt dat, maar vaak ook niet, zo blijkt uit het onderzoek. 'Er zijn ook altijd inwoners die zeggen: ik heb hier gewoon recht op, dit is de wet. Punt', zegt bijvoorbeeld beleidsmedewerk Joke de Wit van de gemeente Oss.

Sociaal dilemma

'Het gaat hier duidelijk om een sociaal dilemma', zegt Frenk van Harreveld, hoogleraar sociale psychologie aan de Universiteit van Amsterdam. 'Wij kunnen met elkaar denken dat het beter is als deze groep geen beroep doet op de goedkope huishoudelijke hulp via de gemeente. Maar voor de individuele inwoner met een hoger inkomen levert het de meeste winst op als hij dat wel doet. Bovendien zijn mensen vaak bang om Malle Pietje te zijn, de enige die zijn gedrag aanpast voor het collectief.'

Dikke auto

Het is volgens Van Harreveld moeilijk om iets op te geven voor mensen met wie je verder geen contact hebt en met wie je jezelf niet identificeert. 'Anonimiteit leidt vaak tot egoïstisch gedrag. Het zou helpen als mensen elkaar kennen en van elkaar weten wie huishoudelijke hulp krijgt, bijvoorbeeld in een kleine gemeente. Op dat moment ontstaat er ook sociale controle, dan zien mensen bijvoorbeeld dat iemand een dikke auto voor de deur heeft staan, maar ook gebruikmaakt van de goedkope huishoudelijke hulp.'